
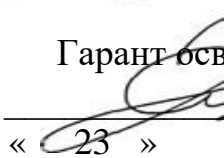

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ, ІННОВАЦІЙНОГО
РОЗВИТКУ ТА МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор

Дмитро БАБЕНКО
« 23 » 06 2023 р.

Гарант освітньої програми

Наталія СІРЕНКО
« 23 » 06 2023 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СТРАХОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Галузь знань	<u>07 Управління та адміністрування</u>
Спеціальність	<u>072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</u>
Освітньо-професійна програма	<u>Фінанси, банківська справа та страхування</u>
Освітній ступінь	<u>магістр</u>
Семестр	<u>2</u>
Форма здобуття освіти	<u>денна</u>
Викладач	<u>Наталія ШИШПАНОВА, канд. екон. наук, доцент, shishpanova@mnau.edu.ua</u>

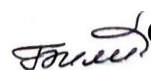
Розглянуто на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування.
Протокол № 16 від «15» червня 2023 року.
Завідувачка кафедри

 Наталія СІРЕНКО

Схвалено науково-методичною комісією обліково-фінансового факультету.
Протокол № 11 від «16» червня 2023 року.
Голова науково-методичної комісії

 Юлія ЧЕБАН

Схвалено на засіданні вченої ради обліково-фінансового факультету.
Протокол № 10 від «19» червня 2023 року.
Голова вченої ради

 Олександр БІЛЧЕНКО

Миколаїв
2023

1.Призначення навчальної дисципліни	<p>Страховання, як і будь-який вид комерційної діяльності, починається зі створення органу, що виконує страхові операції, тобто страхові компанії.</p> <p>Дисципліна «Страховий менеджмент» спрямована на вивчення питань забезпечення фінансової стійкості і ліквідності страхових компаній та формування в них системи антикризового управління. Глибокі і систематизовані знання з питань організації страхового бізнесу, управління фінансами страховика, оцінки платоспроможності страхових компаній потрібні і тим здобувачам вищої освіти, які будуть в майбутньому працювати в страхових компаніях, і тим, які будуть контактувати зі страховиками у процесі діяльності інших суб'єктів господарювання.</p>
2.Мета навчальної дисципліни	<p>формування системи знань у майбутніх фахівців з питань теоретичної розробки та практичного застосування конкретних механізмів управління бізнес процесами страхових компаній з ефективним використанням наявного потенціалу і врахуванням фінансових інтересів всіх учасників страхового ринку.</p>
3. Компетентності	<p><i>Інтегральна компетентність.</i> Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ФК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.</p> <p>ФК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.</p> <p>ФК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p>

	<p>ФК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>ФК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>ФК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>ФК9. Здатність розробляти технічні завдання для проєктування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p>	
<p>4. Програмні результати навчальної дисципліни</p>	<p>ПРН1. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими та управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.</p> <p>ПРН2. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>ПРН3. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</p> <p>ПРН4. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>ПРН6. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.</p> <p>ПРН7. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.</p> <p>ПРН8. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними.</p> <p>ПРН9. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>ПРН11. Застосовувати поглиблені знання у сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.</p> <p>ПРН12. Обґрунтовувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.</p>	
<p>5.Опис навчальної дисципліни</p>	<p>Всього годин/кредитів за навчальним планом, з них:</p> <ul style="list-style-type: none"> - лекції - практичні заняття - самостійна робота - курсова робота 	<p><i>150 год/ 5,0 кред.</i></p> <p><i>36 год/ 1,2 кред.</i></p> <p><i>36 год/ 1,2 кред.</i></p> <p><i>48 год/ 1,6 кред.</i></p> <p><i>30 год / 1,0 кред.</i></p>

Календарний план*

№ з/п	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин		
		ЛК	ПЗ	сам. робота
1	Сутність і значення страхового менеджменту.	2	2	6
2	Ресурсний потенціал, структура й органи управління страховою організацією.	4	4	6
3	Планування страхової діяльності.	4	4	4
4	Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту.	4	4	4
5	Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі.	4	4	4
6	Управління відбором ризиків на страхування.	2	2	6
7	Урегулювання страхових претензій.	4	4	4
8	Управління грошовими потоками страховика.	4	4	4
9	Управління фінансовою надійністю страхової компанії.	4	4	4
10	Фінансовий моніторинг у страхових організаціях.	4	4	6
Всього		36	36	48

*Примітка. Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу

6. Порядок та критерії оцінювання	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Миколаївському національному аграрному університеті, Положення про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти у Миколаївському національному аграрному університеті.</p> <p>Оцінювання результатів навчання здійснюється за відповідними формами організації освітнього процесу, а саме: поточний та підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти.</p> <p>За результатами самостійного вивчення дисципліни здобувач проходить тестування за темами курсу у системі дистанційного навчання Moodle, виконує домашні завдання.</p> <p>Крім тестування та виконання індивідуальної роботи, до видів індивідуальної самостійної роботи здобувача віднесено написання статті та тез доповідей, а також участь заходах неформальної та інформальної освіти.</p> <p>Порядок зарахування пропущених занять відбувається у формі усного опитування (при пропусценні лекції) та виконання індивідуального завдання (при пропусценні практичного заняття).</p> <p>Рейтингова оцінка знань. Відрізняється від традиційної більш широким інтервалом балів, які диференційовані відповідно до складності матеріалу, що контролюється його об'ємом, рівнем самостійності освоєння тощо.</p> <p>Форма підсумкового контролю – екзамен. Здобувачі вищої освіти, що набрали менше 36 балів, до екзамену не допускаються. До складання екзамену такі здобувачі вищої освіти можуть бути допущені тільки після того, як наберуть відповідну кількість балів. За всі види робіт впродовж семестру (тести, опитування, контрольні роботи, тощо) здобувач вищої освіти може отримати від 36 до 60 балів.</p> <p>Оцінювання виконується за бальною методикою ЄКТС.</p>
--	---

Поточний і підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти

Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
		min	max	min	max
Модуль I – ОК 7					
Аудиторна робота:					
- опитування на заняттях	3	1	1	3	3
- розв'язування задач	5	1	2	5	10
- контрольна робота	1	3	5	3	5
Самостійна робота:					
<i>Обов'язкова</i>					
- опрацювання окремих питань тем	1	1	1	1	1
- тестування в Moodle	5	1	2	5	10
- підготовка презентацій	1	1	1	1	1
Разом за I змістовий модуль				18	30

Аудиторна робота:					
- опитування на заняттях	4	1	1	4	4
- розв'язування задач	4	1	1,5	4	6
- контрольна робота	1	3	5	3	5
Самостійна робота:					
<i>Обов'язкова</i>					
- опрацювання окремих питань тем	2	1	1	2	2
- тестування в Moodle	5	1	1	5	5
<i>Індивідуальна робота</i>					
- наукова стаття	1	0	5	0	5
- тези/сертифікат	1	0	3	0	3
Разом за II змістовий модуль				18	30
Разом за Модуль I ОК 7		х	х	36	60
Курсова робота (Модуль II – ОК8), всього у т. ч. за зміст за захист	1	60	100	60	100
		36	60	х	х
		24	40	х	х
Екзамен				24	40
Разом по дисципліні				60	100
Порядок зарахування пропущених занять з дисципліни здійснюється: у формі усного опитування (при пропущенні лекції) та виконання індивідуального завдання (при пропущенні практичного заняття).					
Загальна шкала оцінювання ECTS за результатами курсу					
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою			
90 – 100	A	5 (відмінно)			
82 – 89	B	4 (добре)			
75 – 81	C				
64 – 74	D	3 (задовільно)			
60 – 63	E				
35 – 59	FX	«2» – незадовільно з можливістю повторного складання			
1 – 34	F	«2» – незадовільно з обов'язковими повторним вивченням дисципліни			
7. Політика курсу	<p>Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися Кодексу академічної доброчесності у Миколаївському національному аграрному університеті: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність.</p> <p>Комбінація лекцій, практичних занять із розв'язанням ситуаційних завдань та використанням кейс-методів, самостійної роботи, що розвивають комунікаційні та лідерські навички, а також вміння працювати у команді, консультації із науково-педагогічними працівниками. Поточне опитування, тестовий контроль, презентації, поточний та підсумковий контроль (екзамен).</p> <p>Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальної та додатковою літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті.</p>				

	<p>У разі запровадження наказом ректора університету змішаної форми навчання, вона відповідно до Положення про змішану форму навчання у Миколаївському національному аграрному університеті реалізується у синхронному режимі (оцінювання поточних результатів навчання може відбуватися у асинхронному режимі) і здійснюється у формах: самостійна робота; навчальні заняття; практична підготовка; контрольні заходи. Основними видами навчальних занять за змішаною формою навчання є: лекція, семінар, практичні заняття, лабораторні заняття, консультації та інші.</p> <p>Отримання навчальних матеріалів, спілкування між здобувачем та викладачем під час змішаної форми забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному режимі. Під час змішаної форми використовується:</p> <ul style="list-style-type: none"> - система Moodle (https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=1327 – лекційний матеріал, практичні завдання, напрями наукової та творчої роботи, завдання на самостійне опрацювання); - платформа онлайн-занять Zoom – для проведення лекційних та практичних занять, консультацій тощо; - електронний репозитарій МНАУ – для використання інформаційних матеріалів (https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/); - спілкування через електронну пошту (shishpanova@mnau.edu.ua) та телефонний зв'язок.
<p>8. Інформаційні джерела</p>	<p style="text-align: center;">Навчально-методичне забезпечення з дисципліни:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сіренко Н. М., Мельник О.І., Шишпанова Н.О. Страховий менеджмент: навч. посіб. Миколаїв: МНАУ, 2020. 180 с. 2. Сіренко Н. М., Шишпанова Н.О. Страховий менеджмент: методичні рекомендації для виконання курсових робіт здобувачам вищої освіти ступеня «Магістр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної та заочної форм здобуття вищої освіти. Миколаїв: МНАУ, 2022. 40 с. 3. Мельник О.І., Шишпанова Н.О., Мікуляк К.А. Страховий менеджмент : методичні реком. для самостійної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Фінанси, банківської справи та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» денної та заочної форм здобуття вищої освіти. Миколаїв : МНАУ, 2023. 36 с. 4. Шишпанова Н.О. Страховий менеджмент: опорний конспект лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної форми навчання. Миколаїв : МНАУ, 2017. 105 с. <p style="text-align: center;">Законодавчо-нормативні акти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Про затвердження Положення про ліцензування та реєстрацію надавачів фінансових послуг та умови провадження ними діяльності з надання фінансових послуг: Постанова Національного банку України від 24.12.2021 р. №153. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0153500-21#Text. 2. Про страхування: Закон України від 04.10.2001 р. № 2745-III (зі змінами та доповненнями). Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-14. 3. Про страхування: Закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX (введення в дію відбудеться 01.01.2024) зі змінами та доповненнями. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text.

4. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. №679-XIV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>.
5. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
6. Про фінансові послуги та фінансові компанії від 14.12.2021 р. №1953-IX (введення в дію відбудеться 01.01.2024 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>.
7. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів: Закон України від 01.07.2004 р. №1961-IV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1961-15#Text>.
8. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 06.12.2019 р. №361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>.

Підручники (навчальні посібники), статті:

1. Алескерова Ю. Управління капіталом страхових компаній. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 18. С. 300-306.
2. Алескерова Ю. В., Салькова І. Ю., Федоришина Л. І. Страховий менеджмент : підручник. Вінниця : ВНАУ, 2019. 294 с.
3. Алескерова Ю. Фінансовий контроль за страховими компаніями. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 29. С. 420-426.
4. Борисюк О. Дистрибуція страхових продуктів як важливий елемент страхового менеджменту. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2018. № 2. С. 131-137.
5. Журавка О. С. Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М. Страхування : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.
6. Клепікова О. А. Аналіз головних показників фінансової стійкості страхової компанії з використання імітаційного моделювання. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія «Економічна». 2019. Вип. 96. С. 80-94.
7. Колупаєва І. В. Страхування: підручник; за ред. І. В. Колупаєвої; Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Харків. торг.-екон. ін-т. Харків : Стильна типографія, 2018. 741 с.
8. Корват О. В., Мишура Д. В. Моделювання процесу управління страховою діяльністю в страховій компанії. *Економічні студії*. 2019. Вип. 4(26). С. 83-88.
9. Плиса В. Й. Страхування: Підручник, 2-ге вид, виправлене й доповнене. К : Каравела, 2019. 512 с.
10. Vlasenko O. Peculiarities of management of insurance company services under the influence of the COVID-19 pandemic. *Менеджмент*. 2020. № 2. С. 128-136.
11. Шишпанова Н.О. Напрями активізації інвестиційної діяльності страхових компаній України. *Агросвіт*. 2019. №21. С. 59-65.
12. Шишпанова Н.О., Хоренженко В.В. Взаємозв'язок обсягів страхових платежів страхових компаній України з макроекономічними показниками. *Науковий вісник Івано-Франківського національного*

	<p><i>технічного університету нафти і газу</i>. Серія : Економіка та управління. 2020. №1(21). С. 202-209.</p> <p>13. Борисюк О. В. Страхувальний менеджмент: курс лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 102 с.</p> <p style="text-align: center;">Інформаційні Інтернет-ресурси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Європейська організація страхування та пенсійного забезпечення (ЕІОРА): офіційний вебсайт. URL: https://eiopa.europa.eu. 2. Національний банк України: офіційний вебсайт. URL: https://bank.gov.ua/. 3. Міністерство фінансів України: офіційний вебсайт. URL: http://www.minfin.gov.ua/. 4. Біла книга «Майбутнє регулювання ринку страхування в Україні». Офіційний сайт Національного банку України. URL: https://bank.gov.ua/ua/news/all/bila-kniga-maybutnye-regulyuvannya-rinku-strahuvannya. 5. Асоціація Страхувальний Бізнес (АСБ) – об'єднання учасників страхового ринку України : офіційний вебсайт. URL: https://insurancebiz.org/. 6. Forinsurer : онлайн-журнал про технології страхування, insurtech та fintech: ексклюзивні новини страхового ринку, перестраховання, рейтинги страхових компаній та банків. URL: https://forinsurer.com/. 7. М.Е.Дос.Держава (Звітність до всіх державних органів). URL: https://medoc.ua/.
<p>9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами</p>	<p>Можливість дистанційного навчання через:</p> <ul style="list-style-type: none"> - систему Moodle (https://moodle.mnau.edu.ua/enrol/index.php?id=1327); - платформу онлайн-занять Zoom – для проведення індивідуальних практичних занять, консультацій тощо; - електронний репозитарій МНАУ – для використання інформаційних матеріалів (https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/); - аудіо- та відео повідомлення з лекційним матеріалом, поясненням особливостей завдань та напрямками їх виконання тощо; - спілкування через електронну пошту (shishpanova@mnau.edu.ua) та телефонний зв'язок; - індивідуальний підхід до викладення матеріалу навчальної дисципліни; - наявність пандусу, кнопки виклику, відповідальної особи, яка надасть допомогу; - можливість залучення до освітнього простору куратора академічної групи та людини, яка знаходиться поряд зі здобувачем вищої освіти з особливими освітніми потребами (батьки, сестра, брат та інших).
<p>10. Доступ до матеріалів навчання</p>	<p>https://moodle.mnau.edu.ua https://www.mnau.edu.ua/faculty-off/kaf-fin/</p>

Силабус навчальної дисципліни розроблено:
канд. екон. наук, доцент

(підпис)

Наталія ШИШПАНОВА